PROCES PROVĚŘOVÁNÍ ZPŮSOBILOSTI ŽADATELŮ O OZNÁMENÍ VE SMYSLU čl. 41 - 46 NAŘÍZENÍ č. 305/2011 Z POHLEDU NOVELY ZÁKONA 22/1997 Sb.

Ing. Alena Šimková

Praha, říjen 2012

ÚNMZ

ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ

Prověřování způsobilosti žadatelů o oznámení (čl. 41 - 46 CPR)

Nově zavedený vnitrostátní právní předpis: novela zákona 22/1997 Sb.

- **Stav 44. týden: v 1. čtení (47. zasedání Poslanecké sněmovny)**

Nařízení upravuje (harmonizuje) uvádění a dodávání na trh

- **pouze u SV, na něž se vztahuje hEN, nebo u**
- **SV, které jsou v souladu s evropským technickým posouzením, které bylo pro ně vydáno;**
- **pouze tyto SV mohou být označovány symbolem CE. Režim uvádění a dodávání na trh zbylých SV zůstává neharmonizován, tzn. je upraven pouze vnitrostátně. Tyto zbylé SV nesmí být označeny symbolem CE;**
- **stavební výrobky s označením CE - legislativní zkratka pro výrobky, jejichž uvádění a dodávání na trh upravuje nařízení.**

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Novela zákona 22/1997 Sb., § 1 odst. 3

Novelizace rozšiřuje předmět úpravy zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky o úpravu výkonu státní správy v souvislosti s uváděním a dodáváním stavebních výrobků, vymezených nařízením č. 305/2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje směrnice Rady 89/106/EHS, na trh.

Zákon u každé z následně uvedených činností zakládá pravomoc příslušnému správnímu orgánu a případně upravuje vnitrostátní procesní stránku výkonu těchto činností.

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Výkonem státní správy je zde potřeba rozumět zejména

- rozhodování o udělení oprávnění provádět činnosti oznámeného subjektu / subjektu pro technické posuzování (OS/TAB)
- rozhodování o pozastavení anebo zrušení tohoto oprávnění
- kontrolu dodržování povinností a požadavků na způsobilost OS/TAB
- dozor nad tím, zda jsou SV uváděny a dodávány na trh v souladu s nařízením a zda HS plní povinnosti stanovené tímto nařízením
- ukládání povinností v případě, že SV ohrožuje určitý veřejný zájem chráněný zákonem (oprávněný zájem)
- ukládání sankcí za porušení povinností stanovených nařízením hospodářským subjektům a oznámeným subjektům
- informování Komise a příslušných orgánů ostatních ČS o skutečnostech stanovených nařízením.

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Novela zákona 22/1997 Sb., § 7 odst. 7 písm. c) až e)

Toto ustanovení navazuje na články 39 a 48 nařízení

- **zakládá pravomoc Úřadu oznámit EK a příslušným orgánům ostatních ČS subjekt, u něhož Úřad prověřil, že splňuje požadavky na OS stanovené nařízením, a jejž jako oznamující orgán navrhuje k tomu, aby se stal OS ve smyslu čl. 39 nařízení.**
- **Tento subjekt se stane OS a bude moci vykonávat nařízením stanovené činnosti při posuzování a ověřování stálosti vlastností stavebních výrobků dnem, kdy nabude právní moci rozhodnutí o udělení oprávnění provádět činnosti OS, tzn. teprve po uplynutí lhůty stanovené čl. 48 odst. 5 nařízení, a to pouze za předpokladu, že v této lhůtě ani EK, ani žádný jiný ČS nevznesou vůči jeho oznámení žádné námitky.**

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Novela zákona 22/1997 Sb., § 7 odst. 7 písm. c) až e)

Písmeno d) reaguje na článek 50 odst. 1 nařízení:

- **ČS v případě zjištění, že OS nesplňuje požadavky stanovené zejména čl. 43 nařízení anebo neplní řádně své povinnosti při posuzování a ověřování stálosti vlastností stavebních výrobků nebo informační povinnosti vůči oznamujícímu orgánu, musí OS omezit, pozastavit anebo zrušit jeho oznámení;**
- **OS nesmí vykonávat činnosti od okamžiku, kdy mu bylo řádně oznámeno rozhodnutí o pozastavení anebo zrušení oprávnění podle § 11b odst. 5 zákona, bez ohledu na to, zda již bylo provedeno oznámení této skutečnosti EK a příslušným orgánům ostatních ČS, popřípadě zda se již tato změna projevila v evropském systému NANDO.**

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Novela zákona 22/1997 Sb., § 11b

Toto ustanovení navazuje na články 39 až 55 nařízení, týkající se OS

- **Oznámeným subjektem je třeba, v souladu s čl. 39 nařízení, rozumět nezávislou, nestrannou, nepodjatou, odborně způsobilou a technicky vybavenou právnickou osobu oprávněnou provádět nařízením přesně vymezené úkoly „třetí strany“ v rámci postupu posuzování a ověřování stálosti vlastností SV podle nařízení (čl. 28 a příloha V);**
- **OS nevykonává delegovanou státní správu v pravém slova smyslu (nejedná se o výkon veřejné moci). Stát proto neodpovídá za škodu, kterou OS při své činnosti způsobí dalším osobám. Za takovou škodu odpovídá samotný OS, který musí být pro tento případ povinně pojištěn.**

Novela zákona 22/1997 Sb., § 11b

pokračování

- OS vykonává úkoly při posuzování a ověřování stálosti vlastností SV na základě soukromoprávní smlouvy, kterou uzavírá se zájemcem o jeho služby. Mezi OS a jeho zákazníkem (zejména výrobcem SV) tedy vzniká soukromoprávní vztah;
- výsledkem činnosti OS není správní akt, resp. veřejnoprávní úkon, ale soukromoprávní úkon, se kterým jsou podle nařízení spojeny veřejnoprávní důsledky (osvědčení vydané oznámeným subjektem je v určitých případech potřebné pro řádné uvedení SV na trh);

Novela zákona 22/1997 Sb., § 11b

pokračování

- činnosti, které vykonává OS, nemají povahu výkonu veřejné moci;
- OS při jejich výkonu nepostupuje podle správního řádu a nelze se proti nim bránit veřejnoprávními prostředky (např. není možno podat odvolání proti nevydání osvědčení);
- osoba, která uzavřela s OS smlouvu o výkonu činností při posuzování a ověřování stálosti vlastností SV (zákazník), může použít ke své obraně (např. když není bezdůvodně a protiprávně vydáno osvědčení) pouze soukromoprávních prostředků, tedy zejména soukromoprávní žalobu.

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Novela zákona 22/1997 Sb., § 11b

Navržené ustanovení upravuje vnitrostátní postup pro udělení oprávnění provádět činnosti OS.

- Oprávnění uděluje Úřad v rámci správního řízení, které je zahajováno výlučně na žádost právnické osoby, která má v úmyslu stát se OS;
- Úřad postupuje při udělování oprávnění podle ustanovení § 11b zákona a subsidiárně podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“);
- žádost o udělení oprávnění musí obsahovat vedle náležitostí stanovených § 45 odst. 1 správního řádu také náležitosti stanovené čl. 47 nařízení;
- žadatel musí k žádosti připojit všechny dokumenty nezbytné k prokázání plnění veškerých požadavků stanovených čl. 43 nařízení.

Novela zákona 22/1997 Sb., § 11b

pokračování

- zákon stanoví Úřadu pevnou 90 lhůtu pro posouzení žádosti. Důvodem této delší lhůty je složitost předmětného druhu řízení, ve kterém musí Úřad zkoumat široký rozsah interních dokumentů žadatele, většinou složitého technického charakteru;
- složitost se ještě výrazně zvyšuje v případě, že žadatel zvolí pro prokázání své odborné způsobilosti jiný prostředek než osvědčení o akreditaci. V tomto případě může Úřad lhůtu pro posouzení žádosti prodloužit o dalších 30 dnů. Tuto skutečnost by měl ovšem žadateli v souladu se zásadami dobré správy před uplynutím původní neprodloužené lhůty oznámit.

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Novela zákona 22/1997 Sb., § 11b

pokračování

- **V případě, že Úřad dospěje k závěru, že žadatel neprokázal plnění vyjmenovaných požadavků, žádost rozhodnutím zamítne;**
- **pokud naopak Úřad dospěje k závěru, že žadatel úspěšně prokázal, že splňuje všechny nařízením stanovené požadavky, provede oznámení podle § 7 odst. 7 písm. c) zákona a o této skutečnosti vyrozumí žadatele.**

Tímto oznámením ještě žadatel nenabývá oprávnění k provádění činností OS, tj. nestává se OS. Oznámením ve veřejné sekci informačního systému NANDO teprve začíná plynout lhůta, ve které mohou Komise a příslušné orgány jiných ČS uplatňovat námitky vůči nominaci subjektu, resp. jeho oznámení. Délka zmiňované lhůty je stanovena čl. 48 odst. 5 nařízení, a to na 2 týdny, resp. 2 měsíce, podle toho, zda k prokázání plnění požadavků bylo použito osvědčení o akreditaci.

Akreditace jako předpoklad pro oznamování dle NLF: nařízení (ES) č. 765/2008

- **Preambule, článek 8:**

  Akreditace je součástí celkového systému, který zahrnuje posuzování shody a dozor nad trhem, jehož cílem je posuzovat a zajistit shodu s příslušnými požadavky.

- **Preambule, článek 9:**

  Zvláštní hodnota akreditace spočívá v tom, že poskytuje oficiální prohlášení o odborné způsobilosti orgánů, jejichž úkolem je zajišťovat shodu s příslušnými požadavky.

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Akreditace jako předpoklad pro oznamování dle NLF: nařízení (ES) č. 765/2008

- **Preambule, článek 13:**

  Systém akreditace, který funguje podle závazných pravidel, přispívá k posílení vzájemné důvěry mezi členskými státy v odbornou způsobilost subjektů posuzování shody, a tudíž v osvědčení a protokoly o zkouškách, které vydávají. Tím posiluje zásadu vzájemného uznávání, a proto by se ustanovení tohoto nařízení o akreditaci měla použít na subjekty provádějící posuzování shody v regulovaných i v neregulovaných oblastech. Jde o kvalitu osvědčení a protokolů o zkouškách bez ohledu na to, zda spadají do regulované nebo neregulované oblasti, a mezi těmito oblastmi by se proto nemělo rozlišovat.

Z výše uvedeného jasně vyplývá výhodnost formální akreditace pro urychlení procesu oznamování.

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Novela zákona 22/1997 Sb., § 11b

Námitky proti oznámení smějí spočívat pouze v tvrzení, že žadatel nesplňuje některý z požadavků vymezených v čl. 43, případně čl. 45 implementovaného nařízení.

Je-li námitka uplatněna, Úřad nemůže žádosti vyhovět a udělit žadateli oprávnění.

- **V tomto případě musí být ze strany žadatele prokázáno, že námitky jsou liché, případně musí být přijata nápravná opatření.**
- **Pokud Úřad usoudí, že žadatel úspěšně prokázal, že plní příslušné požadavky, resp. přijal vhodná nápravná opatření k odstranění nedostatků, provede znovu oznámení podle § 7 odst. 7 písm. c) zákona.**

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Novela zákona 22/1997 Sb., § 11b

Pokud nebudou vůči oznámení uplatněny žádné námitky, Úřad do 2 dnů od uplynutí předmětné lhůty, vydá žadateli rozhodnutí o udělení oprávnění provádět činnosti OS.

Dnem oznámení žadateli nabývá rozhodnutí právních mocí a právních účinků. Teprve od tohoto okamžiku, tj. od nabytí právní moci a právních účinků rozhodnutí může OS provádět činnosti při posuzování a ověřování stálosti vlastností SV.

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Úřad pravidelně kontroluje, zda OS subjekt vykonává činnost při posuzování a ověřování stálosti vlastností SV v souladu s nařízením, zda řádně dodržuje jiné nařízením stanovené povinnosti a zda splňuje požadavky na OS, stanovené nařízením.

Mimo to může provést Úřad i mimořádnou kontrolu OS, a to zejména v případě, že na základě vlastních zjištění anebo na základě podnětu třetí osoby nabude pochybnosti o tom, zda OS plní veškeré stanovené povinnosti a splňuje předepsané požadavky.

V případě, že Úřad zjistí, že OS nedodržuje povinnosti anebo nesplňuje požadavky stanovené nařízením, rozhodne o pozastavení anebo zrušení oprávnění OS. V tomto případě nesmí OS vykonávat činnosti při posuzování a ověřování stálosti vlastností ode dne, kdy mu bylo doručeno anebo jinak oznámeno rozhodnutí Úřadu o pozastavení anebo zrušení oprávnění. Tato rozhodnutí jsou totiž předběžně vykonatelná a odvolání proti nim nemá odkladný účinek.

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Novela zákona 22/1997 Sb., § 11b

Ustanovení odstavce 6 reaguje na povinnost ČS podle čl. 50 odst. 2 nařízení. Dokumenty budou tím pádem pro orgány dozoru dostupné u oznamujícího subjektu, tj. Úřadu.

V odstavci 7 je zdůrazněna skutečnost, že na OS se nevztahují ustanovení zákona, týkající se autorizovaných a notifikovaných osob. I když mají tyto subjekty určité společné rysy, obsah jejich činnosti i některé jejich povinnosti jsou odlišné. Tímto ustanovením je vyloučeno použití ustanovení §§ 11 a 11a zákona. Výkon činnosti OS a jejich povinnosti stanoví přímo nařízení.

Odstavec 8 zajišťuje řádnou aplikaci čl. 55 nařízení. Tímto zákonným ustanovením není vyloučeno, aby Úřad zajistil na žádost subjektu jeho účast na práci skupin OS, zřízených Komisí.

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Shrnutí a výhled

- Poté, co bude ÚNMZ novelou zákona 22 od ledna 2013 pověřen činností oznamujícího orgánu ve smyslu nařízení č. 305/2011, může oznámit subjekty, které splnily požadavky stanovené v článku 43 nařízení.

Celý proces lze shrnout do následujících časově posloupných kroků:

- zřízení oznamujícího orgánu je vázáno ke vstupu novely zákona 22 v platnost
- podání žádosti o oznámení (v souladu s čl. 47 nařízení)
- posouzení způsobilosti žadatele (v souladu s čl. 43 nařízení)
- oznámení subjektu, oprávněného provádět úkoly třetích stran v postupu posuzování a ověřování stálosti vlastností podle tohoto nařízení (v souladu s čl. 39 nařízení), Komisi a ostatním členským státům.

Nařízení č. 305/2011 vs. novela zákona 22/1997 Sb.

Shrnutí a výhled

Změny v ČR národní právní úpravě reflektující požadavky nařízení č. 305/2011

Novela zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů:

- **nezbytný předpoklad pro zahájení procesu podávání žádostí o udělení pověření výkonu k činnosti OS jako třetí nezávislé strany v procesu POSV**
- **vstup v platnost: pravděpodobně leden 2013**

Nařízení vlády č. 190/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na stavební výrobky označované CE, ve znění pozdějších předpisů

- **zrušení k 30. 6. 2013**

Ing. Alena Šimková

Děkuji za pozornost

Ing. Alena Šimková